

Zie heel Zeeland als regio binnen de Wet Internationalisering in Balans

Bijlage bij position paper UCR vanuit de Economic Board Zeeland, waarin vertegenwoordigd het Zeeuwse bedrijfsleven, de kennisinstellingen, de zorg, Campus Zeeland, provincie en gemeenten

Zeeland staat bekend om de rust, ruimte en het eeuwige vakantiegevoel, maar er gebeurt veel meer. Ondernemers, overheden en het onderwijs werken actief samen aan urgente maatschappelijke vraagstukken op het gebied van water, energie, voedsel en vitaliteit. Het zijn thema's die bij het DNA van Zeeland horen en grote sociale, regionale en zelfs wereldwijde impact hebben.

Door deze samenwerkingen, de innovaties die hieruit voortkomen en de grensoverschrijdende samenwerking, die in Zeeland bijna vanzelfsprekend is, zijn veel Zeeuwse ondernemingen uitgegroeid tot grote, internationale bedrijven. Een groot aantal van dit soort namen is gevestigd in Zeeuws-Vlaanderen.

Krappe arbeidsmarkt en lage werkloosheid

Zeeland heeft een sterke, diverse economie, maar er zijn ook uitdagingen. Er is een zeer krappe arbeidsmarkt en Zeeland heeft al jaren de laagste werkloosheid van Nederland. Enerzijds door een sterfteoverschot, anderzijds doordat bijna de helft van de jongeren een hbo- of wo-studie volgen de provincie verlaten. Hiervan keert slechts een kwart later terug om hier te werken en wonen.

Toch staat Zeeland niet direct te boek als een krimpgebied, omdat mensen van buiten de provincie zich vestigen in Zeeland. Een groot deel hiervan zijn buitenlandse werknemers of internationale studenten aan de HZ University of Applied Sciences of University College Roosevelt. Hier vinden zij een interessante studie of werk én een (betaalbare) woning. Als deze mensen er niet zouden zijn, zou Zeeland een sterke daling qua inwonersaantal laten zien en een nog krappere arbeidsmarkt kennen. Dit zou ten koste gaan van de leefbaarheid en brede welvaart. Wij vragen daarom om maatwerk voor een regio als Zeeland: er is hier geen probleem met de aanwezigheid van internationale studenten en onze internationaal georiënteerde industrie heeft ze keihard nodig.

Samenwerkingsverbanden

De overheid, onderwijs- en kennisinstellingen en ondernemers hebben de laatste jaren veel geïnvesteerd in het versterken van de kennisinfrastructuur van Zeeland. Door samen op te trekken en krachten te bundelen vergroten ze de innovatiekracht. Daardoor wordt Zeeland aantrekkelijker voor andere kennisprofessionals, die weer zorgen voor meer innovatie en een sterke(re) economische structuur.

Mooie voorbeelden van deze regionale, nationale en internationale samenwerkingsverbanden zijn de masteropleiding River Delta Development (samenwerking tussen HZ University of Applied Sciences, de Hogeschool Rotterdam en Van Hall Larenstein), het Joint Research Center Zeeland (een modern onderzoeksinstituut van de drie Zeeuwse kennisinstellingen (mbo, hbo en wo) voor onderzoek op het gebied van water, energie, voedsel en de biobased economy) en het Delta Climate Center (DCC). Het laatste is voortgekomen uit het rapport 'Wind in de Zeilen' en is een - door de samenwerking tussen mbo, hbo en wo - unieke samenwerking van de Zeeuwse kennisinstellingen, waaronder ook het UCR, het NIOZ, Wageningen University and Research en Universiteit Utrecht.

De HZ is een spil in deze samenwerkingsverbanden en daardoor van eminent belang in de regio. Aan de ene kant is de hogeschool onmisbaar voor het onderwijs en onderzoek naar belangrijke deltavraagstukken, aan de andere kant als leverancier van kennisprofessionals van de toekomst. De in Zeeland gevestigde (internationale) bedrijven zitten te springen om jonge hbo'ers van de HZ met veel (technische) kennis.

Deze vraag uit het werkveld kan niet worden beantwoord met jongeren die hier studeren en/of na hun studie terugkeren. De HZ heeft hierop ingespeeld door Engelstalige opleidingen te ontwikkelen voor buitenlandse studenten, veelal in het technische domein. Voorbeelden hiervan zijn Engelstalige programma's voor HBO ICT, Engineering, Chemie, Technische Bedrijfskunde en Civiele Techniek. Ook op het vlak van duurzaamheid en vitaliteit heeft de HZ Engelstalige programma's. Een groot deel van de internationale studenten blijft hier na hun studie en vult de moeizaam te vervullen vacatures in.

Middelgrote hogeschool

De studenten uit het buitenland zijn voor de arbeidsmarkt én voor de HZ en daarmee voor de hele regio van levensbelang. De HZ is een van de beste middelgrote hogescholen van het land. Met 4620 studenten (waarvan 750 internationaal) verzorgt het 23 voltijd-, 8 deeltijd en 8 AD-opleidingen. Hiervan zijn er 9 internationaal. Mede dankzij de internationale studenten lukt het tot nu toe om zoveel opleidingen aan te bieden in de regio. Met minder internationale studenten dreigen opleidingen om te vallen vanwege de kleine aantallen – dit met een enorme verschraling als gevolg. Een breed aanbod, waarvan ook kleine, niet rendabele, maar wel essentiële opleidingen deel uitmaken (zoals Engineering en Communicatie) is van groot belang voor de in de regio gevestigde bedrijven en organisaties. Het zijn vitale opleidingen die bijdragen aan de brede welvaart.

De regio rol van de HZ is van levensbelang voor Zeeland, maar ze wordt er niet structureel voor betaald. Dit is ook nauwelijks het geval voor het praktijkgericht onderzoek. Hierdoor teren we in op eigen middelen en staan we onder grote druk. Onze internationale studenten maken dit deels goed maar zijn van grotere waarde voor de regio en de internationale leeromgeving.

Een echte structurele oplossing ligt uiteraard in andere benadering van de bekostigingssystematiek. Het huidige systeem (per student) maakt het moeilijk om een breed palet aan opleidingen in de lucht te houden, en structurele bekostiging van de regio rol, het praktijkgericht onderzoek en vitale opleidingen zou daar het echte verschil maken.

Overwegingen

We begrijpen de problemen die ten grondslag liggen aan deze wet. We willen echter wijzen op de verschillen tussen de universiteitssteden en Zeeland en op het belang van de internationale studenten voor een onderwijsinstelling zoals de HZ en Zeeland in het algemeen. Het aantal buitenlandse studenten aan bijvoorbeeld de HZ staat in geen verhouding tot de aantallen aan universiteiten.

- Internationale studenten zijn meer dan welkom in Zeeland, dit werd in de gezamenlijke brief op 23-december 2022 aan de minister van OCW door de Economic Board Zeeland al bevestigd.
- Woonruimte voor de doelgroep studenten vormt hier nauwelijks een probleem.
- 30% van de internationale studenten van HZ heeft na de studie direct al werk in Nederland.
- Internationale studenten in Zeeland zijn hard nodig. Bedrijven o.a. gevestigd in Zeeuws-Vlaanderen als DOW en Yara zitten te springen om technisch onderlegde professionals, maar studenten aan een opleiding als International Business zijn eveneens van essentieel belang voor ondernemingen, groot en klein, in de regio. Dit geldt ook voor Tourism Management. De vrijetijdsector is een van de belangrijkste sectoren in Zeeland en zorgt voor veel werkgelegenheid. Kijk dus breder dan het technische domein.

Voor het wetsvoorstel willen we de volgende overweging meegeven vanuit Zeeland:

Zeeland staat niet officieel te boek als krimpregio. Zeeuws-Vlaanderen wel, maar de HZ is de enige hogeschool in Zeeland en dus zeker ook van belang voor Zeeuws-Vlaanderen: een groot deel van de studenten komt uit Zeeuws-Vlaanderen en een groot deel van de internationale studenten gaat juist daar aan het werk. In het wetsvoorstel wordt op pagina 7 verwezen naar de regio's die in 2015 zijn aangemerkt door de regering als krimpregio. Zeeuws Vlaanderen is daarin opgenomen. HZ is gevestigd in Middelburg en Vlissingen, hemelsbreed 10 KM van Zeeuws Vlaanderen vandaan, tussenliggend de Westerschelde. De HZ draagt bij aan de gehele regio maar valt met de vestigingen in de steden Middelburg en Vlissingen buiten de definitie van krimpregio binnen het wetsvoorstel. Actueel [onderzoek](#) van het Centraal Bureau voor de Statistiek laat zien dat Middelburg en Vlissingen wel onder deze definitie vallen. Wij geven gezien de regionale rol van HZ als de actuele onderzoeken dan ook als overweging mee: **definieer heel Zeeland als regio binnen het wetsvoorstel.**

Mede met deze aanpassing kan HZ een belangrijke rol blijven spelen in de regio en van waarde zijn voor het werkveld en provincie als geheel. Ten eerste op het gebied van onderwijs en onderzoek binnen de regio vitale thema's water, energie en vitaliteit. Ten tweede blijft de verdere vergrijzing beperkt en de leefbaarheid en brede welvaart behouden. Ten derde ligt hierin een oplossing voor het Zeeuws bedrijfsleven, dat dringend behoefte heeft aan – ook internationaal – talent. In het rapport 'Elke Regio Telt' is de ambitie om op beleidsgebied rekening te houden met elke regio – dit is het moment om dat te doen. De kennisinstellingen in Zeeland, inclusief hun internationale studenten, zijn dan echt van levensbelang!